

EGIL KRISTOFFERSEN & SØNNER AS
Jennskarveien 52
8475 STRAUMSJØEN

Saksbehandler:
Espen Olaf Henriksen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Egil Kristoffersen & sønner AS lakeslakteri

Kontrollnummer: 2022.114.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Kim Rainer Celius

Fra Statsforvalteren i Nordland:
Espen Olaf Henriksen

Andre deltagere fra virksomheten:

*Andre deltagere fra Statsforvalteren i
Nordland:*
Trine Moland
Linda Mikkelsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Egil Kristoffersen AS lakeslakteri den 8.2.2022. For å begrense spredningen av koronaviruset ble inspeksjonen gjennomført som videomøte. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland registrerte fire avvik og ga én anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har ikke fettavskiller i renseanlegget for prosessavløpsvann. Virksomheten var heller ikke kjent med forurensningsforskriftens krav om fettavskiller.
- Virksomheten har ikke oppdatert miljørisikoanalyse for tanklagring av maursyre etter endring av lagringsforhold.
- Virksomhetens måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann mangler skriftlig prosedyre for prøvetaking. I perioden 2018–2020 ble måleprogrammet heller ikke fullstendig gjennomført.
- Opplysninger om vannforbruk (inkludert sjøvann) blir ikke fortløpende journalført og var ikke tilgjengelig på inspeksjonstidspunktet.

Anmerkning:

- Virksomhetens prosedyre for avfallshåndtering bør bli tydeligere om hva som er farlig avfall og hvordan dette skal lagres og leveres.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

21. februar 2022	Espen Olaf Henriksen	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonsleder

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Bø kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: KRISTOFFERSEN EGIL & SØNNER A/S	
Organisasjonsnr.: 973186655	Eies av: 913601963
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209 - Bearbeiding og konservering av fisk og fiskevarer ellers	

Kontrollert enhet

Navn: Egil Kristoffersen & sønner AS lakseslakteri	Anleggsnr.: 1867.0045.01
Kommune: Bø	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Fiskeforedling	
Tillatelse gitt:	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Egil Kristoffersen & sønner AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Egil Kristoffersen & sønner AS innen 8. april 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 25. januar 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften § 39-7.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Egil Kristoffersen & sønner AS bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova) og på våre nettsider.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke fettavskiller i renseanlegget for prosessavløpsvann. Virksomheten var heller ikke kjent med forurensningsforskriftens krav om fettavskiller.

Avvik fra:

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 26:

Forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, § 26-3 og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 1.

Kommentarer:

Forurensningsforskriftens § 26-3 stiller krav om at store anlegg som bruker råstoff med over 7 % fett skal ha fettavskiller med nærmere angitte spesifikasjoner. Laks er et råstoff som inneholder mer enn 7 % fett. Med *store anlegg* menes anlegg som bruker mer enn 1 000 tonn råstoff per år¹. Egil Kristoffersen & sønner AS oppgir på egen nettside at produksjonen i et normalår ligger på rundt 7 000 tonn sløyd laks. Lakselakteriet må dermed regnes som et stort anlegg som ut fra sitt forbruk av råstoff med høyt fettinnhold omfattes av kravet om fettavskiller.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 1 sier blant annet at virksomheten skal ha oversikt over *de krav som er av særlig viktighet for virksomheten*. Vår oppfatning er at forurensningsforskriftens bestemmelser om rensing av prosessavløpsvann fra fiskeforedlingsbedrifter er blant de krav som er av særlig viktighet for et lakselakteri. I inspeksjonsmøtet kom det fram at kravet om fettavskiller ikke var kjent for Egil Kristoffersen & sønner AS. Virksomheten hadde oppfattet det som at anlegg som begrenser seg til å sløye laksen ikke har krav om fettavskiller, men dette er ikke korrekt.

Lakselakteriet sender prosessavløpsvannet gjennom et filteranlegg med åpning 350 µm. Dette gir en finere siling enn minstekravet i forurensningsforskriftens § 26-3, der det heter at rensenanlegget skal ha *en effektivitet tilsvarende silanlegg med spalteåpning på 1 mm eller mindre*. I perioden 2018-2021 har bedriften gjennomført fire målinger av fettinnholdet i det rensede avløpsvannet. Disse fire målingene viser alle et fettinnhold under 70 mg/L. Hvis disse målingene er representative, så ser fettinnholdet i utslippet ut til å være såpass lavt at den praktiske nytten av en fettavskiller vil være liten.

Statsforvalteren har myndighet til å vedta unntak fra bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 26². Et slikt unntak kan gis med relevante vilkår, som for eksempel en grenseverdi for utslippets fettinnhold. Egil Kristoffersen & sønner AS må enten rette seg etter forskriftens krav om fettavskiller eller søke Statsforvalteren om unntak fra kravet i forurensningsforskriften § 26-3.

Avvik 2

Virksomheten har ikke oppdatert miljørisikoanalyse for tanklagring av maursyre etter endring av lagringsforhold.

Avvik fra:

¹ Forurensningsforskriften § 26-1

² Hjemmelen for unntak er i forurensningsforskriften § 26-9

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18: Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall § 18-4.

Kommentarer:

Egil Kristoffersen & sønner AS har lagertank for maursyre som er større enn 2 m³. Virksomheten driver dermed tanklagring som er omfattet av bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier. Forskriften krever blant annet at den ansvarlige for lagringen sørger for at det blir gjort en miljørisikoanalyse³. Denne risikoanalysen skal holdes oppdatert. I forskriftens § 18-4 heter det: *Miljørisikovurderingen skal evalueres minst en gang i året og om nødvendig oppdateres. Ved endrede lagringsforhold eller andre endringer som kan påvirke miljørisiko, skal miljørisikoanalysen revideres.*

Vi har i forbindelse med tilsynet fått oversendt bedriftens dokument «Risikovurdering lagertank diesel og maursyre» av 28.08.2019. I avsnittet «Forebyggende tiltak» står det: *Maursyretank er 14 år gammel og det planlegges utskifting til dobbelvegget tank med samme sikkerhet som dieseltanken.* I inspeksjonsmøtet fikk vi opplyst at maursyretanken har blitt skiftet ut, og at maursyre nå lagres i dobbeltvegget tank. Egil Kristoffersen & sønner AS har med denne endringen oppfylt krav til forebyggende tiltak i forurensningsforskriften § 18-6, men det gjenstår å oppdatere beskrivelsen av anlegget i miljørisikoanalysen.

Vi anmerker ellers at miljørisikoanalysen burde gi en nærmere spesifisering av hvilke tanker det dreier seg om (størrelse og plassering). Det bør også vurderes om ikke diesel og maursyre har såpass forskjellige bruks- og risikoforhold at de burde ha separate miljørisikoanalyser.

Avvik 3

Virksomhetens måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann mangler skriftlig prosedyre for prøvetaking. I perioden 2018–2020 ble måleprogrammet heller ikke fullstendig gjennomført.

Avvik fra:

³ Forurensningsforskriften § 18-4

Forurensningsforskriften kapittel 26: Forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, § 26-5 og internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7.

Kommentarer:

Forurensningsforskriftens § 26-5 om måling og beregning av utslipp krever i bokstav b) at prøvetaking og måling skal være kvalitetssikret. Virksomheten skal som del av den dokumenterte internkontrollen ha *et måleprogram for kontrollmåling av utslipp til vann*. I henhold til § 26-5 skal virksomheter med krav om fettutskiller måle vannmengde og fettinnhold i prosessavløpsvannet.

Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd nr. 7 krever skriftlig dokumentasjon for at virksomheten har iverksatt rutiner *for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller medhold av helse-, miljø- og sikkerhets-lovgivningen*.

Et måleprogram må gjøre rede for hvilke prøver som skal tas, hvor ofte de skal tas og hvordan de skal tas. Egil Kristoffersen & sønner AS har et måleprogram der det er spesifisert at prøver for analyse av fett i prosessavløpsvannet skal tas hvert halvår. Programmet mangler imidlertid prosedyre for hvordan prøvene skal tas og håndteres. I inspeksjonsmøtet beskrev driftsleder at prøvene tas av en mengdeproporsjonal prøvetaker gjennom et produksjonsdøgn og samles opp i en avkjølt beholder. Vi tar til etterretning at virksomheten har en hensiktsmessig praksis for prøvetaking, men det gjenstår å innarbeide denne prosedyren i det dokumenterte måleprogrammet.

I inspeksjonsmøtet ba vi om å få ettersendt analyserapporter for måling av fett fra de tre siste årene, eller eventuelt fra 6 siste målingene. I etterkant fikk vi oversendt kun fire målinger, med henvisning til at slakteriet er i drift bare halve året. Dette var målinger fra prøver tatt i august 2018, august 2020, juni 2021 og november 2021. Med andre ord ble det ikke tatt prøver i 2019 og bare én prøve per år i 2018 og 2020. Måleprogrammet som beskriver kontrollmåling av fett hvert halvår kan dermed ikke sies å være fullstendig iverksatt.

Avvik 4

Opplysninger om vannforbruk (inkludert sjøvann) blir ikke fortløpende journalført og var ikke tilgjengelig på inspeksjonstidspunktet..

Avvik fra:

Forurensningsforskriften kapittel 26: Forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, § 26-7.

Kommentarer:

I henhold til forurensningsforskriftens § 26-3 skal virksomheter med krav om fettutskiller måle mengden prosessavløpsvann. I § 26-7 om journalføring heter det at vannforbruket skal journalføres fortløpende og *være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten*.

Egil Kristoffersen & sønner AS har et desinfeksjonsanlegg for prosessavløpsvann som logger hvor mye vann som går gjennom systemet. Virksomheten mangler imidlertid muligheten til

selv å logge seg inn på desinfeksjonsanlegget og få tilgang til denne loggen. Vi har fått oversendt rapport fra Akvaplan-niva (*Egil Kristoffersen & Sønner AS. B-undersøkelse. Utslipp slakteri, september 2018*) der det er oppgitt at slakteriet under full produksjon bruker ca. 80 m³ sjøvann og 50 m³ ferskvann per dag. I den grad dette estimatet fremdeles er gyldig har vi dermed fått opplyst omtrentlig hvor store utslippsvolum som kommer fra anlegget. Forskriftens krav om tilgjengelige oppdaterte opplysninger er imidlertid ikke oppfylt. Etter det vi forstod av driftsleders redegjørelse i inspeksjonsmøte har virksomheten også krav fra Mattilsynet som gjør det nødvendig med tiltak for enklere tilgang til resultatene av vannmengdemålingene.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens prosedyre for avfallshåndtering bør bli tydeligere om hva som er farlig avfall og hvordan dette skal lagres og leveres.

Kommentarer:

Egil Kristoffersen & sønner AS har en egen prosedyre for avfallshåndtering, datert 27.4.2020. Under formål heter det blant annet at prosedyren skal sikre at *farlig avfall leveres og registreres på korrekt måte*. Det er også presisert at farlig avfall skal deklarerer ved å registreres i www.avfallsdeklarering.no. Prosedyren er imidlertid ufullstendig ved at den ikke gjør rede for hvilke typer farlig avfall som vanligvis oppstår i driften. Kravet om årlig innlevering⁴ burde også vært nevnt.

Som vedlegg til *Avfallsplan for Egil Kristoffersen & Sønner AS sine havner* mottok vi i april 2021 en tabell *Avfallsplan Jennskaret*. I denne tabellen har dere dokumentert at dere har oversikt over hvilke typer farlig avfall dere vanligvis produserer på Jennskaret og hvordan dette mellomlagres. Via vårt innsyn i databasen avfallsdeklarering.no ser vi også at dere leverer og deklarerer farlig avfall flere ganger i året. Samlet sett har dere dermed dokumentert at dere har rimelig god oversikt over håndtering av farlig avfall på anlegget, men vi anmerker uansett at dokumentet *Prosedyre for avfallshåndtering* er ufullstendig.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren